

Privar

12/12/84

Entenem que, espresant una mateixa idea, podem dir *Li va privar d'entrar*, *Li van privar entrar* i *El van privar d'entrar*. En canvi, no podem dir *El van privar entrar*, això és, es tracta d'una oració gramaticalment incorrecta. Les dues primeres oracions tenen la mateixa estructura o, dit altrament, són simples variants l'una de l'altra: essent l'infinitiu *entrar* el complement directe de *van privar*, es considera facultatiu d'introduir-lo per mitjà de la preposició *de*. En la tercera oració, el complement directe és el pronom feble *el* (la designació personal) i l'infinitiu *entrar* (que expressa la cosa privada) és un complement de natura preposicional, és a dir, que ha d'ésser introduït necessàriament per una preposició (en aquest cas concret, la preposició *de*). En el cas de les oracions amb persones gramaticals que tenen la mateixa representació pronominal per als complements directe i indirecte, aquestes tres possibilitats es redueixen, formalment, a dues: *Em van privar d'entrar* i *Em van privar entrar*. I la substitució de l'infinitiu per una subordinada completiva (que emmena la caiguda de la preposició) comporta una nova reducció: *Li van privar que entrés* i *El van privar que entrés* i, només, *Em van privar que entrés*. Amb tot, en el cas dels pronoms de tercera persona, posats a triar, la solució més usual o més recomanable sembla la primera de totes (amb el pronom d'atiu i sense ometre la preposició): *Insinuava solucions segures que el pes d'un jurament li privava de revelar* (Pere Calders, *Cròniques de la veritat oculta*).

En els casos indicats (amb un infinitiu o una subordinada com a complement), *privar* no pot significar sinó "prohibir, impedir". Amb un grup nominal com a complement significa també "desposseir". Aleshores —volem dir amb un grup nominal com a complement—, amb el primer significat, el complement (que sol designar una acció) és de règim directe, i amb el segon ha d'ésser introduït per la preposició *de*. I, en el primer cas la designació personal seria un complement indirecte i en el segon un complement indirecte: *Li van privar l'entrada* i *El van privar dels seus mitjans de vida*. Podríem dir, però, *Li van privar el tabac*, amb què expressem una prohibició de fumar (la saníssima i usual prescripció facultativa), i *El van privar del tabac*, amb què més aviat expressariem l'acció, ja francament reprovable, de desposseir algú de la seva ració de tabac.